

Beumartin proti Francii, rozsudek ze dne 24. 11. 1994

Stěžovatel: Beumartin

Žalovaný stát: Francie

Číslo stížnosti: 15287/89

Datum: 24.11.1994

Článek Úmluvy: čl. 50
čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: nezávislý soud, přiměřená lhůta/délka řízení, spravedlivé projednání, spravedlivý proces

Významnost: 1

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

24. listopadu 1994

VĚC BEUMARTIN

(Rozsudek ve věci Beumartin versus Francie)

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu se článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a příslušných ustanovení Jednacího řádu, jako Senát, který tvořili následující soudci: R. Ryssdal, předseda. F. Matscher, L. - E. Pettiti, A. Spielmann, A. N. Loizou. F. Bigi, Sir John Freeland, G. Mifsud Bonnici, J. Makarczyk, a dále H. Petzold, úřadující tajemník Soudu, po neveřejné poradě, která se konala dne 24. června a 25. října 1994, vynáší následující rozsudek, který byl přijat posledně uvedeného dne:

POSTUP

1. Případ byl Soudu předán Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 9. září 1993, a to v rámci tříměsíční lhůty stanovené ve článku 32 odst. 1 a článku 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 15287/89) proti Francouzské republice, předložené Komisi podle článku 25 třemi francouzskými občany, panem Pierrem Beumartinem a jeho dvěma sestrami, paní Jean ne Droinovou a paní Paule Thiboutovou, dne 19. července 1989. Žádost Komise se opírala o články 44 a 48 a o prohlášení, kterým Francie uznala obligatorní pravomoc Soudu (článek 46). Předmětem žádosti bylo získání rozhodnutí, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků žalovaného státu podle článku 6 odst. 1 Úmluvy.
2. V odpovědi na dotaz učiněný v souladu s ust. 33 § 3 (d) Jednacího řádu žadatelé uvedli, že si přejí se zúčastnit řízení, a ustanovili právníka, který je bude zastupovat (ust. 30).
3. Do ustaveného Senátu byl z moci úřední jmenován pan L. - E. Pettiti, zvolený soudce

francouzské národnosti (článek 43 Úmluvy), a pan R. Ryssdal, předseda Soudu (ust. 21 § 3 /b/). Dne 24. září 1993 předseda Soudu za přítomnosti tajemníka Soudu vylosoval jména ostatních sedmi členů, a to pana F. Matschera, A. Spielmana, S. K. Martense, A. N. Loizou, F. Bigiho. Sira Johna Freeland, a G. Misfud Bonniciho (články 43 in fine Úmluvy a ust. 21 § 4). Následně pan J. Makarczyk, náhradní soudce, nastoupil namísto pana S. K. Martense, který se nemohl dalšího projednávání případu zúčastnit (ust. 22 § 1 a 24 § 1).

4. Jako předseda Senátu (ust. 21 § 5) pan Ryssdal prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem francouzské vlády (dále jen „Vláda“), právníkem žadatelů a delegátem Komise postup řízení (ust. 37 § 1 a 38). V souladu s následně vydaným nařízením obdržel tajemník Soudu dne 18. února 1994 zápisy žadatelů a Vlády. Dne 10. května tajemník Komise informoval tajemníka Soudu o tom, že delegát Komise přednese svá stanoviska při jednání. Dne 6. listopadu 1993 Komise předložila spis o řízení před ní, který si vyžádal tajemník Soudu na základě pokynů předsedy Soudu.
5. V souladu s rozhodnutím předsedy Senátu se veřejné zasedání konalo dne 24. května 1994 v Paláci lidských práv ve Strasbourgu. Soud předtím vykonal přípravné řízení. Před Soud předstoupili:

(a) za Vládu

pan J. - P. Puissochet, ředitel pro právní záležitosti, Ministerstvo zahraničních věcí, zástupce Vlády;
paní M. Merlin- Desmartis, soudkyně správního soudu, přidělená oddělení pro právní záležitosti, Ministerstvo zahraničních věcí, poradce;

(b) za Komisi

pan J. - C. Soyer, delegát;

(c) za žadatele

paní C. Waquetová, advokátka při Státní radě (Conseil d'Etat) a Kasačním soudu, právní zástupce.

Soud vyslechl úvodní přednesy pánů Puissocheta a Soyera a paní Waquetové, jakož i odpovědi na své otázky a otázky několika soudců.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Pan Pierre Beaumartin, průmyslník v důchodu francouzské národnosti, žije v Léognanu (Gironde). Jeho sestry, paní Jeanne Droinová a paní Paule Thiboutová, žijí v Bordeaux, resp. v Paříži.
3. Znárodnění
4. Žadatelé dohromady vlastnili deset akcií Société immobiliere du Karmat El Hadj, společnosti zřízené podle marockého práva, jejímž jediným majetkem byl zemědělský nemovitý majetek o rozloze více než 400 hektarů v marocké provincii Kenitra a jejíž základní jmění se dělilo na 6.000 akcií. Dále vlastnili téměř veškeré základní jmění Société fonciere du Quartier de l'Europe, neobchodní společnosti (société civile) podle francouzského práva, která kromě budovy v Paříži sama vlastnila 5.959 akcií této marocké společnosti.
5. Na základě dahiru (královského nařízení) ze dne 2. března 1973 marocká vláda znárodnila zemědělskou půdu, náležející cizincům.
6. Řízení o náhradě
7. Dne 2. srpna 1974 uzavřely marocká a francouzská vláda na základě jednání Protokol s cílem zakotvit ustanovení o finančních důsledcích znárodnění majetku francouzských občanů.

Následující ustanovení se vztahují k tomuto případu:

Článek 1

„Marocká vláda vyplatí francouzské vládě náhradu formou jednorázové paušální částky a francouzská vláda bude odpovědná za poměrné rozdělení této částky mezi osoby oprávněné z tohoto Protokolu. Oprávněné osoby musí být fyzickými osobami francouzské národnosti, které jsou samostatnými nebo společnými vlastníky půdy nebo členy sdružení nebo společností, nebo které pocítily důsledky dahiru ze dne 2. března 1973 v jiném postavení.“

Článek 4

„Francouzská vláda bude zodpovědná za poměrné rozdělení náhrady stanovené v tomto Protokolu.
...“

Článek 6

„S účinností od podpisu tohoto Protokolu se obě vlády zavazují za podmíněk, že druhá vláda splní své povinnosti podle tohoto Protokolu, nepředložit jiné vládě ani rozhodčímu soudu žádné nároky, vznesené jejími občany s ohledem na jejich majetek, práva a zájmy stanovené ve člancích 1, 2 a 5 tohoto Protokolu, ani takové nároky podporovat.“

Vyhláška z 3. 1. 1975 text této dohody vyhlásila a uložila předsedovi vlády a ministroví zahraničních věcí její provedení.

10. Podle vyhlášky ze dne 6. listopadu 1979 byl ustaven výbor odpovědný za poměrné rozdělení marockého odškodnění. Článek 3 této vyhlášky stanovil: „Výbor budou tvořit (a) zástupce Ministerstva zahraničních věcí, který bude výboru předsedat; (b) zástupce Ministerstva spravedlnosti; (c) zástupce Ministerstva vnitra; a (d) zástupce Ministerstva hospodářství. Předseda a členové výboru budou jmenováni na základě nařízení ministra zahraničních věcí... Rozhodnutí budou přijímána většinou. Hlas předsedy je rozhodující.“
11. V rozhodnutí ze dne 23. června 1980, oznámeném dne 31. července 1980, výbor přiznal žadatelům jakožto fyzickým osobám náhradu pouze s ohledem na akcie, které vlastnili přímo v Société immobilière du Karmat El Hadj, t.j. čtyři akcie v případě pana Beaumartina a tři akcie v případě každé z jeho sester. Na druhé straně jim podle druhého odstavce článku 1 Protokolu zamítl vyplacení náhrady v důsledku jejich postavení většinových vlastníků Société foncière du Quartier de l'Europe.
12. Soudní řízení
13. Před pařížským správním soudem
14. Dne 26. září 1980 žadatelé napadli toto rozhodnutí u pařížského správního soudu. Důvody jejich žádosti byly uvedeny ve stanoviscích předložených dne 9. února 1981. Stěžovali si na to, že výbor stanovil, že náhrada za zemědělský nemovitý majetek marocké majetkové společnosti má být přiznána pouze na základě akcií, které vlastnili v této společnosti svými vlastními jmény, aniž by vzal v úvahu akcie, které vlastnili ve francouzské majetkové společnosti. Ministr zahraničních věcí, odpůrce v tomto řízení, předložil v odpovědi na to svá stanoviska dne 2. dubna 1981.
15. V rozhodnutí ze dne 15. června 1981 místopředseda správního soudu rozhodl, že spor spadá mimo pravomoc tohoto soudu, a postoupil žádost i spis Státní radě.
16. Před Státní radou
17. Ministr zahraničních věcí předložil stanovisko dne 25. února 1983.
18. Dne 3. října 1986 Státní rada odložila své rozhodnutí o této žádosti až do doby, kdy orgán oprávněný k výkladu Protokolu vydá svoje stanovisko. Uvedla následující důvody: „Výsledek

sporu závisí na tom, zda jsou podle tohoto článku [1 francouzsko-marockého Protokolu] fyzické osoby oprávněny požadovat náhradu pouze jako členové sdružení nebo společností, které byly přímými vlastníky majetku, se kterým je spojeno právo na náhradu podle výše uvedeného Protokolu, nebo zda jsou též oprávněny toto učinit jako akcionáři společností, jež jsou samy členy sdružení nebo společností, které lakový majetek vlastnily. Výsledek tohoto sporu tedy záleží na výkladu Protokolu. Protokol představuje mezinárodní dohodu a jeho význam není jasný. K jeho výkladu je tedy příslušný pouze ministr zahraničních věcí.“

19. Ve sdělení ze dne 2. července 1987 ministr odpověděl, že zmíněný Protokol „nebyl ... zamýšlen tak, aby se vztahoval na fyzické osoby, vlastníci akcie ve společnostech, které samy byly členy sdružení, nebo společností, které vlastnily majetek, se kterým je spojeno právo na náhradu“, se závěrem, že žadatelé na náhradu podle tohoto Protokolu neměli nárok.
20. Dne 13. října 1987 žadatelé učinili další podání, v nichž argumentovali tím, že pokud by se Státní rada považovala za vázanou ministrovým výkladem, mělo by toto rozhodnutí za následek porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy. Odpůrce učinil podání dne 10. listopadu 1988.
21. V rozsudku ze dne 27. ledna 1989 Státní rada zamítla žádost na tomto základě: „Výklad podaný ministrem zahraničních věcí je pro Státní radu závazný a tato může pouze převzít právní závěry, které z něj vyplývají.“
22. Francouzské soudcovské právo, týkající se výkladu mezinárodních smluv
23. Stanovisko Státní rady
24. Soudcovské právo uplatněné na tento případ
25. Od roku 1823 (viz rozsudek *Veuve Murat, Comtesse de Lipona* ze dne 23. července 1823, *Recueil des arrêts du Conseil d'Etat* [Sbírka rozhodnutí Státní rady], str. 545) Státní rada rozhodovala tak, že výklad mezinárodních smluv spadá mimo rozsah jejích soudních funkcí. Kdykoliv byla postavena před ustanovení, která považovala za nedostatečně jasná – kromě legislativy Společenství, jejíž výklad se řídí článkem 177 Římské úmluvy – opírala se o úřední výklad ministra zahraničních věcí. Měla za to, že výklad je neodvolatelným úkonem, který nemůže být od mezinárodních vztahů oddělen, má zavazující sílu a nemůže být soudy napadán (viz úplný rozsudek soudu ze dne 3. července 1931 v případě *Karla a Toto Samé*, *Recueil des arrêts du Conseil d'Etat*, str. 722, *Sirey* 1932, III, str. 129).
26. Následná judikatura
27. Dne 29. června 1990 Státní rada, zasedající v plénu a podporující podání vládního komisaře pana Ronny Abrahama, vynesla rozsudek, týkající se podmínek pohybu, pobytu a zaměstnávání alžírských občanů a jejich rodin ve Francii (rozsudek *G.I.S.T.I.*, *Recueil des arrêts du Conseil d'Etat*, str. 171; *Actualité juridique. Droit administratif* 1990, str. 621; *Revue générale de droit international public* 1990, str. 879; *Revue française de droit administratif* 1990, str. 923, se sdělením pana Jean-François Lachaumea; *Revue critique de droit international public* 1991, str. 61). Ukončila praxi – která v jiných členských státech Rady Evropy neměla obdoby – odkazování se na ministra ve věcech předběžné otázky výkladu mezinárodní smlouvy, která obsahuje nejednoznačná nebo nejasná ustanovení. Nyní vykládá mezinárodní dohody sama a pokud hodlá získat stanovisko výkonné moci, nepovažuje se tímto stanoviskem za vázanou.
28. Stanovisko Kasacího soudu
29. Od rozsudku ze dne 24. června 1839 (*Dalloz* 1839, první část, str. 257) rozhodovala civilněprávní oddělení Kasačního soudu tak, že běžné soudy jsou oprávněny ustanovení smlouvy vykládat „za podmínky, že nevznesou otázky, které by mohly ohrozit dobré mezinárodní vztahy“ (*l'ordre public international*). Pokud byl však určitý dokument nejasný, přesto požadovala, aby byla otázka předložena ministrovi zahraničních věcí (rozsudek ze dne 7. června 1839, první civilněprávní oddělení, *Juris-classeur périodique* 1990, část druhá, č. 21448). V trestněprávním oddělení se neustále uplatňuje zásada, že má nedostatek jurisdikce za následek povinnost řešit otázku výkladu předběžně. S výjimkou Evropské úmluvy o lidských právech „jsou mezinárodní smlouvy opatřeními nejvyšších správních orgánů, která mohou být vykládána, pokud je to nezbytné, pouze orgány, které je uzavřely“ (rozsudek ze dne 3. června

1985, Bulletin des arrêts de la Cour de cassation [Sbírka právních rozhodnutí Kasačního soudu] č. 212, str. 542). Úřední výklad je obecně používán a je pro soudy závazný (rozsudek ze 7. června 1988, Bulletin des arrêts de la Cour de cassation, č. 257, str. 683). Na druhé straně sociální oddělení v nedávné době opustilo přístup, kdy rozlišovalo mezi mezinárodními smlouvami, a nyní je vykládá, aniž se snaží zjistit, zda se jedná o otázky, které mohou ohrozit dobré mezinárodní vztahy (Caisse autonome mutuelle de retraite des agents des chemins de fer, rozsudek ze dne 29. dubna 1993 a podání učiněná generálním zástupcem panem Chauvy, Gazette du Palais, 11. - 12. 3. 1994, str. 13).

JEDNÁNÍ PŘED KOMISÍ

22. Pan Beaumartin a jeho sestry podali svou žádost ke Komisi dne 19. července 1989. Opírajíce se o článek 6 Úmluvy tvrdili, že jejich případ nebyl projednán správními soudy v přiměřené lhůtě a že jim byla odepřeno spravedlivé projednání Státní radou, jelikož soud rozhodl, že je vázán stanoviskem ministra zahraničních věcí.
23. Dne 10. ledna 1992 prohlásila Komise stížnost (č. 15287/89) za přípustnou. Ve své zprávě ze dne 29. června 1993 (článek 31) vyjádřila stanovisko, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 s ohledem na dvě žaloby žadatelů (poměrem deseti hlasů ku pěti).

NÁVRHY VLÁDY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

24. Ve své zprávě Vláda žádala Soud, aby „zamítl stížnost proto: 1. že se v první řadě ustanovení článku 6 Úmluvy ... na tento spor neuplatní; 2. nebo jinak, že Francie neporušila pravidla spravedlivého projednání, stanovená v těchto ustanoveních.“

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy
2. Žadatelé si stěžovali na délku řízení, které bylo vedeno před správními soudy, a na nespravedlivost řízení vedeného před Státní radou. Opírali se o článek 6 odst. 1 Úmluvy, který stanoví: „Při rozhodování o svých občanských právech a povinnostech ... má každý právo na spravedlivé ... projednání v přiměřené lhůtě ... nezávislým ... soudem ...“
3. Uplatnění článku 6
4. Žadatelé a Komise souhlasí s tím, že se článek 6 na tento případ vztahuje.
5. Vláda zastávala opačný názor. Odkazovala zejména na nesouhlasné stanovisko pana Daneliuse, přiložené ke stanovisku Komise, a tvrdila v souladu s původním výkladem – a tento argument byl před Soudem uveden poprvé – že francouzsko-marocký Protokol je mezinárodní smlouvou, která zakládá práva a povinnosti dvěma vládám a nepropůjčuje jednotlivé právo na náhradu dotčeným osobám; toto právo založila teprve opatření, která následně přijaly francouzské orgány. Protokol pouze stanovil obecnou definici oprávněných osob a pro poměrné rozdělení náhrady neobsahoval žádné zvláštní pravidlo. Vláda alternativně namítala, jak již učinila před Komisí, že uplatňované nároky, které byly odvozeny od mezinárodní smlouvy svobodně ujednané Francií v rámci výkonu její role při poskytování diplomatické ochrany svým občanům, nebyly rozhodně právy občanskými. Dodávala, že předmět „kontroverze“ (sporu) neměl žádnou přímou spojitost se zabavením majetku, které žadatelé utrpěli, a které lze jako opatření přičítat druhému státu.
6. Soud není argumentem Vlády přesvědčen. Jednání, která francouzská vláda vedla při výkonu svého suverénního práva s cílem získat od Maroka nápravu za škodu utrpěnou francouzskými občany, jejichž majetek byl vy vlastněn, bezpochyby spadají pod roli státu při poskytování diplomatické ochrany. První článek Protokolu stanovil: „Marocká vláda vyplatí francouzské vládě náhradu formou jednorázové paušální částky a francouzská vláda bude odpovědná za poměrné rozdělení této částky mezi osoby oprávněné z tohoto Protokolu“ (viz výše uvedený

bod 9). Již Protokol tedy stanovil zásadu práva na náhradu pro určité kategorie osob, které utrpěly vyvlastněním, i když bylo věcí francouzských orgánů, aby prostřednictvím výboru pro náhradu, ustaveného na základě vyhlášky, určily, jak má být náhrada poměrně rozdělena. Tím, že se zavázala převzít odpovědnost za poměrné rozdělení paušální částky, se francouzská vláda zároveň vzdala svého práva předložit jakékoliv nároky vznesené francouzskými občany, marocké vládě nebo takové nároky podporovat (článek 6 Protokolu - viz bod 9 výše).

Francouzští občané mohli podle vyhlášky ze dne 6. listopadu 1979 (viz výše uvedený bod 10) uplatnit právo na část náhrady, kterou Francie obdržela, před správním výborem, ustaveným za tímto účelem. Nárok na náhradu, který byl tímto určen ve prospěch žadatelů a dalších osob, představuje nesporně majetkové právo a v důsledku toho právo občanské, a to bez ohledu na původ sporu a na skutečnost, že pravomoc měly správní soudy (viz *mutatis mutandis* rozsudek *Neves e Silva versus Portugalsko* ze dne 27. dubna 1989, série A č. 153-A, str. 14, § 37, a rozsudek *Editions Périscope versus Francie* ze dne 26. března 1992, série A č. 234-B, str. 66, § 40). Sporů přednesenému před správní soudy předcházelo vyvlastňovací opatření a tento spor se týkal zásady a/nebo rozsahu reparace. Z tohoto důvodu přímo ovlivnil vlastnické právo žadatelů, které je právem občanským; výsledek sporu, který závisel na výkladu smlouvy, byl pro právo tohoto druhu přímo rozhodující. Proto se zde článek 6 odst. 1 uplatní.

7. Soulad s článkem 6
8. Délka řízení
9. Pan Beaumartin a jeho sestry namítali, že jejich případ nebyl projednán v přiměřené lhůtě, a to zvláště před Státní radou. Vláda toto tvrzení rozporovala, zatímco Komise je podpořila.
10. Lhůta, kterou je nutno vzít v úvahu, začala dne 26. září 1980, kdy byla podána žádost u pařížského správního soudu. Skončila dne 27. ledna 1989, kdy Státní rada vydala svůj rozsudek o zamítnutí odvolání. Trvala tedy osm let a čtyři měsíce.
11. Přiměřenost délky řízení musí být určena vzhledem ke kritériím stanoveným v precedenčním právu Soudu a ve světle okolností případu, které si v tomto případě vyžadují celkové posouzení.
12. Podle Vlády žadatelé přispěli ke zdržení případu tím, že původně zahájili řízení u nepříslušného soudu. Kromě toho byl případ zvláště složitý, protože v sobě zahrnoval obtížnou výkladovou otázku. Státní rada také nemohla, aniž by tím porušila zásadu sporného řízení, nařídít jednání, dokud žadatelé nepředložili svá stanoviska ke sdělení ministra zahraničních věcí, který vykládal Protokol, a stát jako odpůrce v tomto řízení předložil svá podání jako odpověď.
13. Shodně s Komisí Soud akceptuje, že žadatelé prodloužili řízení o téměř devět měsíců tím, že chybně zahájili řízení před pařížským správním soudem. Taktéž přispěli k délce řízení tím, že nepředložili svá tvrzení do čtyř měsíců po podání svého odvolání. Tento případ byl navíc obtížný kvůli znění článku 1 francouzsko-marockého Protokolu a postup si vyžádal oficiální výklad. Soud však poznamenává, že došlo ke vzniku dlouhým lhůt, během nichž řízení před Státní radou stagnovalo, pro což nebyla předložena žádná vysvětlení. Žalované ministerstvo čekalo po zahájení řízení dvacet měsíců, než předložilo svá tvrzení (viz výše uvedený bod 14), a soudní projednávání tohoto případu trvalo více než pět let, než bylo nařízeno první jednání (viz výše uvedený bod 15). Z toho plyne, že Soud nemůže považovat v tomto případě uplynutí doby více než osmi let za „přiměřené“. Z tohoto důvodu došlo v tomto smyslu k porušení článku 6 odst. 1.
14. Spravedlivost řízení
15. Žadatelé trvali na tom, že řízení před Státní radou nebylo spravedlivé. V míře, ve které se ve věci výkladu platného práva odkázala na svého oponenta - ministra zahraničních věcí, Státní rada rezignovala na své soudní povinnosti.
16. Komise zastává názor, že toto zasahování clo pravomocí Státní rady ze strany zástupce výkonné moci, který byl navíc stranou řízení, je neslučitelné se zásadou nezávislosti soudů, stanovenou ve článku 6 odst. 1.
17. Soud má za to, že příslušný ministr neměl postavení, které mu přikládá Komise a žadatelé.

Žádost o zrušení správního rozhodnutí byla podána proti státu, zastoupenému příslušným orgánem, ministrem zahraničních věcí, který při určování výše náhrady neměl žádnou úlohu. Soud z tohoto důvodu přezkoumá žalobu z hlediska nezávislosti soudu, nikoliv z hlediska rovnosti stran.

18. Vláda uznala, že praxe, podle níž vyžadovala výklad ustanovení, již nemá v jiných členských státech Rady Evropy žádnou skutečnou obdobu a že ji nyní Státní rada musí ukončit. Zdůraznila však, že to byla praxe dlouhodobá, ke které se uchýlovala velmi zřídka, a to vzhledem k liberálnímu uplatňování doktríny „*acte clair*“. Taktéž upozorňovala na výhody takové praxe. Výhody z právního hlediska byly v tom, že tato praxe zajišťovala, že mezinárodní dohody byly vykládány konzistentně, což bylo zárukou právní jistoty a rovnosti zacházení se spornými stranami. Byly tu též výhody technického charakteru, protože ministr byl nejlépe povolouanou autoritou k tomu, aby informoval soudy o vzájemném záměru smluvních stran. Konečně Vláda měla za to, že tato praxe celkem jednoduše odráží institucionální rovnováhu moci, zejména mezi mocí soudní, výkonnou a zákonodárnou. Opírajíc se o rozsudek *Delcourt versus Belgie* (17. ledna 1970, série Ač. 11) Vláda požadovala, aby Soud nedal na vnější zdání, a tvrdila, že v tomto případě odkaz na předběžnou otázku vůči ministrovi neporušil princip rovnosti stran. Když byla konzultována Státní radou, sama si vyžádala stanovisko francouzského vyjednavatele smlouvy s tím výsledkem, že výklad, který podal, byl zcela objektivní a nezaujatý.
19. Soud názor Vlády neschvaluje. Zdůraznil, že zmíněná praxe znamenala, že v případě, že se správní soud setkal při interpretaci mezinárodní smlouvy s vážnými problémy, byl povinen požádat ministra zahraničních věcí o vyjasnění smyslu napadeného ustanovení a poté se musel tímto výkladem řídit za všech okolností. Toto Vláda přiznala. Soud si poznamenává v tomto smyslu nedávnou změnu ve francouzském právu. Má však za to, že se v tomto případě Státní rada obrátila na zástupce exekutivy o vyřešení právního problému před ní samou. Zamítla žádost podanou panem Beaumatinem a jeho sestrami, protože ministr potvrdil výklad, který přijal výbor pro náhradu. Soud navíc zdůrazňuje, že ministrova angažovanost, která byla pro výsledek právního řízení rozhodující, nemohla být žadateli napadena a těmto nebyla navíc dána možnost předložit vlastní názor na použití odkazovacího postupu a znění otázky. Pouze instituce, která má plnou pravomoc a splňuje celou řadu předpokladů, jako je nezávislost na moci výkonné a na stranách sporu, si zasluhuje označení „soud“ ve smyslu článku 6 odst. 1 (viz *inter alia* rozsudek *Ringeisen versus Rakousko* ze dne 16. července 1971, série A č. 13, str. 39, § 95 rozsudek *Le Compte, Van Leuven a De Meyere versus Belgie* ze dne 23. června 1981, série A č. 43, str. 24, § 55; a rozsudek *Belilos versus Švýcarsko* ze dne 29. dubna 1988, série A č. 132, str. 29, § 64). Státní rada v tomto případě tyto předpoklady nespĺňovala.
20. Shrnutí - případ žadatelů tedy nebyl projednán před nezávislým soudem s plnou pravomocí. To znamená, že rovněž v tomto ohledu došlo k porušení článku 6 odst. 1.
21. Uplatnění článku 50
22. Podle článku 50 Úmluvy, „Jestliže Soud zjistí, že rozhodnutí nebo opatření soudního nebo jiného orgánu Vysoké smluvní strany je zcela nebo částečně v rozporu se závazky vyplývajícími z ... Úmluvy a jestliže vnitrostátní právo této strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků takového rozhodnutí nebo opatření, rozhodnutí Soudu přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“
23. Škoda
24. Žadatelé požadovali, aby jim Soud přiznal 120.000 francouzských franků (FRF) za délku řízení a 200.000 FRF z důvodu jeho nespravedlivosti. Pokud se týče posledního nároku, tvrdili, že ztratili příležitost k tomu, aby byl jejich případ souzen, nebo aby získali výklad Protokolu, který by byl pro ně příznivý.
25. Podle názoru Vlády i přesto, že nadměrná délka řízení může odůvodnit výši náhrady maximálně do výše 30.000 FRF, by závěr, že došlo k porušení, měl být dostatečnou nápravou nemajetkové újmy, která vznikla v důsledku porušení pravidel spravedlivého soudního řízení.
26. Aniž by vyjádřil svůj názor na požadované částky, delegát Komise měl za to, že došlo ke ztrátě

příležitosti.

27. Soud nemůže spekulovat o tom, k jakým závěrům by Státní rada došla, kdyby se neobrátila na ministra o výklad Protokolu. Má však za to, že žadatelé museli utrpět nemajetkovou újmu, přičemž závěry o porušení, vynesené v tomto rozsudku, nepředstavují její dostatečnou nápravu. Soud rozhodl na základě přiměřenosti, jak si to vyžaduje článek 50, a přiznal jim podle této hlavy 100.000 FRF.
28. Náklady a výdaje
29. Žadatelé též požadovali náhradu ve výši 80.000 FRF s ohledem na náklady a výdaje, které vynaložili před Státní radou (10.000 FRF) a před orgány Úmluvy (70.000 FRF). Vláda ponechala tuto otázku na posouzení Soudu. Delegát Komise se nevyjádřil.
30. Na základě kritérií, která Soud v této oblasti aplikuje, přiznává žadatelům 80.000 FRF.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. rozhoduje, že se v tomto případě uplatní článek 6 odst. 1 Úmluvy;
2. rozhoduje, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy z důvodu délky řízení;
3. rozhoduje, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 v tom, že případ žadatelů nebyl projednán nezávislým „soudem“ vybaveným plnou pravomocí;
4. rozhoduje, že žalovaný stát musí zaplatit žadatelům do tří měsíců 100.000 (jedno sto tisíc) francouzských franků za nemajetkovou újmu a 80.000 (osmdesát tisíc) franků za náklady a výdaje;
5. zamítá ostatní požadavky na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v jazyce anglickém a francouzském a vyhlášeno při veřejném jednání v Paláci lidských práv ve Strassbourgu dne 24. listopadu 1994.

Herbert PETZOLD

úřadující tajemník

Rolv RYSSDAL

předseda